

ДОНЕЦЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КРУГЛОГО СТОЛУ

«ПРОТИДІЯ ПРОЯВАМ ТЕРОРИЗМУ ТА КОЛАБОРАЦІОНІЗМУ В УМОВАХ ВІЙНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

24 листопада 2023 року

м. КРОПИВНИЦЬКИЙ

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ПРОТИДІЯ ПРОЯВАМ ТЕРОРИЗМУ ТА
КОЛАБОРАЦІОНІЗМУ В УМОВАХ ВІЙНИ:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнського круглого столу**

24 листопада 2023 року

Кропивницький – 2023

К 82 Протидія проявам тероризму та колабораціонізму в умовах війни: стан та перспективи: матеріали Всеукраїнського круглого столу (м. Кропивницький, 24 листопада 2023 року). Донецький державний університет внутрішніх справ. Кропивницький, 2023. с.

У збірнику представлено матеріали доповідей учасників Всеукраїнського круглого столу «Протидія проявам тероризму та колабораціонізму в умовах війни: стан та перспективи» (24 листопада 2023 р., м. Кропивницький). Розглянуто актуальні теоретичні та практичні питання, що стосуються забезпечення національної безпеки України з урахуванням актуальних загроз і викликів. Наведено пропозиції з удосконалення законодавства і правозастосовної практики, спрямовані на підвищення ефективності діяльності правоохоронних органів, які беруть участь у протидії проявам тероризму та колабораціонізму в Україні.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників закладів освіти й наукових установ, здобувачів вищої освіти юридичного і правоохоронного напрямів, працівників органів Національної поліції, інших державних органів, що входять до складу сектору безпеки і оборони.

Матеріали доповідей друкуються в авторській редакції. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ в матеріалах доповідей несуть автори.

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО

ВИГІВСЬКИЙ ІВАН, ДРОЗД ВАЛЕНТИНА ПРОБЛЕМИ ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ, РОЗПОЧАТИХ ЗА ФАКТОМ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	8
НАЗИМКО ЄГОР, ТАРАСЕНКО ОЛЕКСАНДР КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ ТА КРИМІНАЛЬНІ ПРОЦЕСУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ КОЛАБОРАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	11
ПОНОМАРЬОВА ТЕТЯНА, РОМАНОВ МАКСИМ ОСОБЛИВОСТІ ВІДМЕЖУВАННЯ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІД СУМІЖНИХ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....	16
МОВЧАН РОМАН «ВОЄННИЙ» КОЛАБОРАЦІОНІЗМ (Ч. 7 СТ. 111-1 КК) ТА ДЕРЖАВНА ЗРАДА, ВЧИНЕНА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ (Ч. 2 СТ. 111 КК): ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВІДМЕЖУВАННЯ.....	18
ПИСЬМЕНСЬКИЙ ЄВГЕН ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА ОЗНАКАМИ СУБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ.....	21
ЗАХАРЧЕНКО АНДРІЙ УЧАСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ЗДІЙСНЕННІ ЗАХОДІВ З ПРОТИДІЇ ТЕРОРИЗМУ.....	25
КОВАЛЬОВА ОЛЬГА ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗКРИТТЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ КОЛАБОРАЦІЇ.....	29
КОПОТУН ІГОР СВІТОВИЙ ТЕРОРИЗМ - ЗАГРОЗА ДЛЯ УКРАЇНИ.....	31
КОВАЛЕНКО АРТЕМ ПОЧАТКОВИЙ ЕТАП РОЗСЛІДУВАННЯ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ВЧИНЕНОЇ НА ПІДКОНТРОЛЬНИХ УРЯДУ УКРАЇНИ ТЕРИТОРІЯХ.....	34
МАРУСЯК ОЛЕКСАНДР УКРАЇНА ПРОТИ РОСІЇ В МІЖНАРОДНОМУ СУДІ СПРАВЕДЛИВОСТІ: ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД СПРАВИ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ КОНВЕНЦІЙ ICSFT ТА CERD.....	37
МИЦЬКА ОЛЕКСАНДР ОКРЕМІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	40
ПАШКОВСЬКИЙ МИКОЛА ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ (ЦИФРОВИХ) ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО КОЛАБОРАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ: ПРАКТИКА СУДІВ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	42
ПЕКАРСЬКИЙ СЕРГІЙ НЕЗАКОННІ ВОЄНІЗОВАНІ ТА ЗБРОЙНІ ФОРМУВАННЯ ЯК ОБ'ЄКТ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	48
УДОД АНДРІЙ РОЗВИТОК БОРОТЬБИ ІЗ ЗЛОЧИНАМИ З МІЖНАРОДНИМ ЕМІТЕНТОМ.....	51
КАЛЮЖНА АННА, ЧИГРИНА ГАЛИНА ПРОЦЕСУАЛЬНІ АСПЕКТИ ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОЛАБОРАЦІОНІЗМ В УКРАЇНІ.....	72
КОЖУХАР МАКСИМ, МІЛІМКО ЛАРИСА ПРОБЛЕМИ ДОКАЗУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З КОЛАБОРАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ.....	75

КОСИК ЕЛІНА, ФЕДОРЧАК ІРИНА МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У ПРОТИДІІ ПРОЯВАМ ТЕРОРИЗМУ ТА КОЛАБОРАЦІОНАЛІЗМУ.....	78
КОТЛЯРЕВСЬКА ЄЛИЗАВЕТА, УДОВИЧЕНКО ОЛЕКСАНДРА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ З МЕТОЮ ПРОТИДІІ ТЕРОРИЗМУ ТА КОЛАБОРАЦІОНІЗМУ В УКРАЇНІ.....	80
МЕЛЬНИЧЕНКО ВІКТОРІЯ, ШЕВЧЕНКО ТАЇСІЯ КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗДІЙСНЕННЯ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	83
СЕРДЕЧНА АЛІНА АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОТИДІІ КОЛАБОРАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	85
СИМОНЕНКО АЛІНА, ПОНОМАРЬОВА ТЕТЯНА ПРОЯВИ КОЛАБОРАЦІЇ НА ОКУПОВАНИХ ТА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ.....	89
СОЛОПОВА ЮЛІЯ, ТКАЛЯ ОЛЕНА ТРАНСНАЦІОНАЛЬНА ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ: ОСНОВНІ МАРШРУТИ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ.....	91
ТЕЦЬКА ІННА, КИЧКО РОМАН, ЛУК'ЯНЧИКОВ ЄВГЕН ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ АДВОКАТАМИ ТА ЮРИСТАМИ ПОЛОЖЕНЬ ч. 1 ст. 114 КПК УКРАЇНИ.....	95
ТКАЧЕНКО ДАР'Я, ВОЛОШИНА ОКСАНА АСПЕКТИ ВИНИКНЕННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ СУЧАСНОГО ТЕРОРИЗМУ.....	97
ЯКУБІВСЬКА ЮЛІЯ, ЧИГРИНА ГАЛИНА ОКРЕМІ ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІІ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) МАЙНА, ОДЕРЖАНОГО ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ.....	101
ЯСНИСЬКА ТЕТЯНА, ГАЗДАЙКА-ВАСИЛИШИН ІРИНА СУБ'ЄКТ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	103

bezpeka/inozemniy-dosvid-protidii-terorizmu-visnovki-dlya-ukraini (дата звернення: 14.11.2023)

3. «Курс ПМД он-лайн» (Лекція №6), веб-сайт. URL: <http://1staidplast.org.ua/tccc-тактична-медицина/лекція-6-медичне-сорткування/> (дата звернення: 14.11.2023)

Якубівська Юлія Вячеславівна

*здобувач вищої освіти першого бакалаврського
рівня навчальної групи ПМПФ-20-4*

Науковий керівник:

Чигрина Галина Леонідівна

*к. ю. н., доцент, доцент кафедри кримінальних розслідувань
ННІ економічної безпеки та митної справи
Державного податкового університету*

ОКРЕМІ ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) МАЙНА, ОДЕРЖАНОГО ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, становить серйозну загрозу для фінансової стабільності усього світу. Злочинці шукають способи приховати походження своїх прибутків, перетворюючи їх на видимо «чесні» активи. Ця проблема, що стосується як окремих осіб, так і організацій, вимагає компетентної протидії. Системна протидія легалізації майна, одержаного злочинним шляхом, відіграє ключову роль у боротьбі з цими злочинами. Тому важливо розглянути основні елементи цієї системи, їх важливість та ефективність у забезпеченні правопорядку.

Дана тема привернула увагу таких науковців: В.Ф. Антипенко, Л.І. Аркуша, В.І. Василичук, А.Ф. Волобуєв, В.О. Глушков, В.П. Ємельянов, В.С. Зеленецький, О.Д. Комарова, О.Є. Користін, В.В. Крутов, Д.Й. Никифорчук, М.В. Салтевський, М.П. Стрельбицький, О.В. Халін, К.О. Чаплинський, С.С. Чернявський, В.Ю. Шепітько. Проте питання вчинення легалізації майна, злочинною організацією (спільнотою) залишається не достатньо дослідженими сьогодні [1, с. 244].

Сучасний стан легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, свідчить про поширення цього явища не лише в Україні, але й у численних країнах світу. Злочинці використовують різноманітні методи для легалізації грошей, включаючи створення фіктивних компаній, інвестування в нерухомість, використання фінансових інструментів, а також криптовалютні операції. Кримінальні структури, що стоять за легалізацією, часто відзначаються високою організованістю та здатністю уникати виявлення, використовуючи міждержавні кордони та транскордонні операції для збільшення обсягів легалізованих активів [3].

Ми поєднуємо думки вчених, які вважають, що для забезпечення ефективної протидії легалізації (відмиванню) майна, одержаного злочинним шляхом, можна вжити наступні кроки:

- *підвищити професіоналізм правоохоронних органів*: шляхом регулярних тренувань та навчання службовців, які протидіють фактам легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, шляхом аналізу сучасних методів та прийомів легалізації майна. Це допоможе їм краще розуміти тактики злочинців і реагувати на них;
- *посилити співпрацю між службами*: співпрацю між правоохоронними органами, податковою службою, банками, та іншими відомствами дозволить ефективніше виявляти та відслідковувати фінансові операції, які можуть бути пов'язані з легалізацією;
- *використовувати спеціалізоване програмне забезпечення*: впроваджувати сучасні інформаційні технології і програми для аналізу фінансових операцій та виявлення підозрілих транзакцій;
- *запроваджувати зміни на законодавчому рівні*: враховуючи світовий досвід, постійно вдосконалювати вітчизняне законодавство, яке регулює юридичну відповідальність за легалізацію майна, одержаного злочинним шляхом та виявлення незаконних фінансових операцій, зробивши його більш гнучким;
- *сприяти регулярному інформуванню громадськості*: заохочувати громадян повідомляти про підозрілі фінансові операції або майно, що може бути пов'язане з легалізацією, та надавати їм засоби для цього;
- *вдосконалювати міжнародне співробітництво*: здійснювати співробітництво з іншими країнами для обміну інформацією та доказами в справах щодо легалізації майна, яке перетнуло кордони;
- *більш ефективно використовувати результати фінансових розслідувань*: результати фінансового аналізу використовувати як привід для початку досудового розслідування, виявлення підозрілих фінансових операцій та майна [4, с. 200-205].

У висновку можна підкреслити, що вирішення проблеми легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, вимагає комплексного підходу та співпраці між різними суб'єктами правоохоронної системи та іншими відомствами. Протидія легалізації (відмиванню) майна має бути підтримана сучасними методами та інструментами, що включають в себе навчання правоохоронців, використання спеціалізованого програмного забезпечення, а також активну участь громадськості у виявленні підозрілих фінансових операцій та майна. Лише через впровадження цих заходів можна досягти більшої ефективності в боротьбі з легалізацією злочинно одержаного майна та запобігти незаконним фінансовим операціям, що загрожують стабільності суспільства та економічній безпеці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Халін О.В. Розслідування легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом : монографія. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 244 с.
2. Кримінальний кодекс України, редакція від 05.10.2023, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 01.11.2023).
3. Захаров В.П. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: теоретико-правовий аспект. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/may/2171/vnulpurn201480134.pdf>. (дата звернення: 01.11.2022).
4. Гарбовский Л.А. Протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, як складова забезпечення економічної безпеки України. Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика). Вип. 1–2 (10–11) 2018. 200–205 с.

Ясницька Тетяна Юріївна

*ад'юнкт кафедри кримінального права та кримінології
факультету №1 ІПФПНП Львівського державного університету
внутрішніх справ*

Науковий керівник:

Газдайка-Василишин Ірина Богданівна

*завідувач кафедри кримінального права і кримінології
факультету №1 ІПФПНП Львівського державного університету
внутрішніх справ, к.ю.н., доцент*

СУБ'ЄКТ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Колабораціонізм – це діяльність, яка не тільки підриває суверенітет і територіальну цілісність держави, але й ставить під загрозу національну безпеку, права і свободи громадян, а також моральні цінності народу. У зв'язку з тим, що Україна перебуває у стані збройного конфлікту з російською федерацією, яка окупувала частину її території, проблема колабораціонізму набуває особливої актуальності.

Конструкція статті, яка встановлює кримінальну відповідальність за колабораціонізм є недосконалою [1]. Однією із таких проблем є те, що не у всіх частинах статті визначено громадянина України суб'єктом злочину. Більшість науковців зазначають, що посягання, передбачені ч.ч. 1, 2, 3, 5, 7, 8 ст. 111-1 КК можуть бути вчинені спеціальним суб'єктом – громадянином України, а діяння, передбачені ч. 4 та ч. 6 ст. 111-1 КК можуть вчинятися загальним суб'єктом. Зокрема таку думку висловлюють Н. Антонюк, М. Бондаренко, Ю. Василенко, О. Кравчук, С. Лихова, М. Рубашенко, В. Сисоєва, Н. Шульженко, І. Яковюк. [2, с. 57–58; 3, с. 202, 4, с. 272; 5, с. 144; 6, с. 133]. Однак, не можемо погодитись з такою позицією в цілому. Адже відповідно до ч. 8 ст. 111-1 КК кримінально караними є певні дії чи рішення, які